

Täysistunto

Tiistai 18.11.2025 klo 14.00—21.13

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tupakkaverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 72 §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 96/2025 vp) täydentämisestä
Hallituksen esitys HE 168/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun asti, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Edustaja Koskela, Jari, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.40 **Jari Koskela ps:** Kiitoksia, rouva puhemies! Tämä esitys on täydentävä esitys, ja tällä täydentävällä esityksellä korjataan aiemman lakiesityksen kohtaa, joka olisi käytännössä asettanut nuuskan ja nikotiinipussien matkustajatuonnille tiukan 200 gramman rajan, joka olisi ollut mielestäni irti ihmisten arjesta. Nyt veroton tuonti rajataan molemmissa tuotteissa 1 000 grammaan eli kiloon, samaan tasoon vielä kaiken lisäksi kuin tupakallaissa sallittu henkilökohtainen käyttö. Näin verotus ja muu sääntely puhuvat vihdoin samaa kieltä. Ratkaisu on edelleen rajoittava, mutta se on johdonmukainen, ennakoitava ja oikeudenmukainen tavalliselle rajan ylittäjälle, joka tuo tuotteita omaan käyttöönsä eikä harjoita salakuljetusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.41 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kun tätä keskustelussa olevaa asiaa luin ensimmäisen kerran tuolla työhuoneessani, niin piti kahdesti lukulasitkin puhdistaa — onko se tottakaan, että 200 grammasta mennään 1 000 grammaan, niin että missähän tässä se tiukennus löytyy? Mutta ne ovat nämä poliittinen huumori ja hallintohuumori ja todellinen huumori kolme eri asiaa. On todella ihmeellistä, että tämmöisiä asioita säädetään, että annetaan enemmän tuoda verotonta tupakkaa tai nuuskaa tai nikotiinipusseja.

Luin juuri erään hammaslääkärin asianmukaisen kirjoituksen nuorten nuuskan ja nikotiinipussien käytöstä. Hän lausui siinä kirjoituksessa erittäin suuren huolen, että jo nuorten suun limakalvoilla esiintyy tämmöisiä selviä poikkeamia limakalvoissa, ja kaikki me tiedämme, mihin se pitkän päälle johtaa. Elikkä se on erittäin erittäin vakava terveydellinen asia. Toivoisin nyt kuitenkin, että Euroopan unionissakin havahduttaisiin tähän. En minä tälle mahda mitään, kun en itse polta enkä näitä myrkkynyä käytä, mutta tuli vain mieleen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2025 vp

kun on näitä nuoria tuolla kadulla paljon, ja näköjään niitä pusseja rupeaa tulemaan Suomeen yhä väkevempiä. Pidän tätä tällaista esitystä aivan kummallisena.

Toivoisin, arvoisa rouva puhemies, kun täällä on muitakin kollegoita, että te omalta osaltanne veisitte sitä viestiä eteenpäin, että tällaiset asiat saataisiin jotenkin lopetettua. Olkoon Euroopan unionissa sitten lainsäädäntö mikä tahansa, niin Euroopan unioni ei nähdäkseni pysty kansalliseen lainsäädäntöön. Minimitasonhan se määrittelee, niin että onko tämä sitten nyt se minimitaso, mikä on pakko säätää, ja että tämän vähempään ei voi mennä, en tiedä.

Joka tapauksessa, arvoisa rouva puhemies, tällaisia lakiesityksiä pidän hyvin vahingollisina, koska nämä iskevät suoraan kansanterveyteen, ja kun se koskee nuorisoa lähinnä, tai aika pitkälti nuorisoa, niin se on meidän valtava tuleva kansanterveydellinen ongelma, seuraavan 30 vuoden aikana. Ne taudit, mitä sieltä tulee, kun näitä tällaisia myrkyjä käytetään, ovat lähinnä syöpätauteja, ja onko meillä tässä yhteiskunnassa sitten varaa lähteä jo kaista syöpää hoitamaan niin hyvin, että potilas voi pelastua? Parempi olisi tässä tapauksessa jättää tällaiset aineet käyttämättä, ja ihmiset olisivat paljon terveempiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

15.44 Mats Löfström r: Ärade fru talman! I dag behandlar vi regeringens förslag om komplettering av lagen om tobaksaccis och punktskattelagen, där en central fråga gäller införsel av snus och rökfria nikotinprodukter till Finland. Förslaget innebär att punktskattfriheten för resandeförsel av både snus och nikotinpåsar från andra EU-länder fortsätter att vara 1 000 gram, precis som det är i dag. Detta är mycket viktigt, eftersom det tidigare fanns förslag om att sänka gränsen till endast 200 gram. En sådan begränsning hade haft betydande negativa konsekvenser, då det hade försvårat eller i värsta fall i praktiken omöjliggjort möjligheten att ta in snus i Finland, en produkt som inte får säljas här enligt EU:s tobaksdirektiv men som används av många på Åland och i Finland samt inte minst av svenska turister eller svenskar som annars besöker Finland, vissa på längre tid. Snus är lagligt att införa i Finland för personligt bruk.

En så låg gräns som 200 gram hade också satt orimliga krav på övervakning. Tullens resurser måste fokuseras på smuggling av andra saker, såsom vapen, narkotika och människor. Vi ska inte ha Tullen att fokusera på att leta om vanliga människor har en stock snus med sig, vilket är mer än 200 gram. Det finns så klart också smuggling av snus, men den är redan i dag förbjuden. Där är problemet oftast 1 000 kilo i en paketbil, kanske mellan Haparanda och Torneå, inte 1 000 gram.

Att sänka tusengramsgränsen hade slagit mot helt vanliga människor. Det hade riskerat att öka den svarta och gråa marknaden i stället, och det är viktigt att vi inte sänder en signal i samhället att vi flyttar mera fokus på snus på bekostnad av saker som på riktigt är problem i samhället, som exempelvis alfa-PVP. Därför är jag glad över att lagförslaget nu kompletteras och att reseinförselgränsen förblir oförändrad.

Ärade talman! För Åland är den här frågan också kopplad till rederiernas möjligheter att sälja snus och nikotinpåsar ombord i sin trafik. Det är den försäljningen som i praktiken subventionerar färjetrafiken till och från Åland. Utan försäljningen ombord på fartygen skulle Åland ha färre och dyrare kommunikationer. Då passagerarsjöfarten är en av Ålands viktigaste näringar och en nödvändig del av försörjningsberedskapen, får ändringar i regelverk också indirekt konsekvenser för sysselsättningen ombord på fartygen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2025 vp

Ärade talman! Jag snusar inte själv och jag rekommenderar ingen att göra det. Men för dem som ändå gör det måste lagstiftningen vara rimlig, rättssäker och inte skapa förutsättningar för grå ekonomi genom att försvåra laglig import. Därför är jag glad över att regeringen kompletterat lagförslaget och att vi nu har ett lagförslag där införselmängderna förblir oförändrade och som upprätthåller en rimlig ordning för resandeförsörjning, säkrar att inte Tullen måste fokusera mer resurser på snus samt tryggar förutsättningarna för passagerarsjöfarten både i Finland och särskilt på Åland. — Tack.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Käännös.

Tulkki esitti puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitos. — Sitten edustaja Lohi.

15.51 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on sinänsä teknisesti pieni, aivan järkevä täsmennys ja korjaus, kuten täällä on edellä puheenvuoroissa todettu — muun muassa edustaja Löfström tässä edellä — mutta tähän liittyy isompaan ilmiöön, joka meillä yhä useammin on vastassa. Nimittäin kun tässä tämän päivän täysistunnon alussa valtiovarainministeri Purra käytti puheenvuoron, niin hän kertoi, että Suomen julkinen talous on niin surkeassa tilassa, että olemme joutumassa alkuvuodesta liiallisen alijäämämenettelyn piiriin EU:ssa, ja kun me mietimme, millä tavalla me kykenisimme tätä tilannetta parantamaan, minkälaisia sopeutuksia me voisimme tehdä, niin siinä on tietenkin valikoimassa paitsi menojen leikkaus eli menosopeutus myös tulojen lisääminen eli verosopeutus. Mikä yhtymäkohta tähän tupakkaverotukseen on tällä asialla, minkä nostin esille, ja tällä julkisen talouden tilalla? Se yhtymäkohta, että kun mietimme, mitä tuloja me voisimme saada ja mitä veroja nostaa, niin meillä Suomessa alkaa olla sellainen tilanne, että kaikki haittaverotkin ovat tapissa: alkoholiverotus, tupakkaverotus. Kaikki haittaverotuskin on tapissa, ja olemme saavuttamassa sitä, taloustieteessä hienosti sanotaan, Lafferin käyrän kulminaatiopistettä, jossa veroprosentteja nostamalla verotuotot kääntyvätkin laskuun. Tähän me ollaan todettu jo muutamassa kohdissa täällä eduskunnassakin. Olemme joutuneet sen tosiasian eteen, että kun arvonlisävero vedettiin tappiin, 25,5 prosenttiin, niin tänä vuonna me ollaan yli 700 miljoonaa tuotu veroennustetta alaspäin arvonlisäverojen osalta. Ja nyt meillä on pohjoisessa se tilanne, ettei siellä kukaan enää polta kotimaisia savukkeita ja virvoitusjuomatkin haetaan Haaparannasta samalla — ketkä nyt käyttävät, toivottavasti ei kovin moni käytä, enkä suosittelen ketään, niin kuin ei Löfströmkään, käyttämään nuuskaa. Mutta sieltähän on kova ralli. Ennen kun haettiin voita ja sokeria, niin nyt haetaan juomia ja nuuskaa ja tupakkaa rajan toiselta puolelta. Ja se ei vielä kovin iso massa ole, mutta sitten kun katsotaan tätä laivaliikennettä ja muuta, mitä tapahtuu tuolta Viron puolelta.

Tämä on enemmänkin nyt hätähuuto. En sano, että vastustan tätä hallituksen esitystä, tämä varmasti tähän tilanteeseen on ihan järkevä, mutta tämä on enemmänkin hätähuuto Suomen tilanteesta, mihin me olemme joutuneet. On harmi, että tätä meidän julkista taloutta on hallituksen päätöksillä rapautettu, veropohjaa entisestään pienillä jutuilla, joilla on iso merkitys. En väitä mutta kysyn: ollaanko julkisen talouden hoidossa onnistuttu?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2025 vp

15.54 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kun myös minä ensimmäisen kauden edustajana jo alkuvaiheessa jossain vanhemmalle kollegalle vähän ihmettelin, kun täällä ei aina tunnu kovin johdonmukaista olevan tämä toiminta, niin hän naurahti ja sanoi, että älä kuule sitä murehdi, ei tässä politiikassa ole mitään johdonmukaisuutta. Ja tietysti tämän esityksen kohdalta joutuu ihmettelemään sitä, että ensin hallitus pohti kiloa ja sitten se oli 200 grammaa ja sitten oli lausuntokierros, ja taas se muuttui, ja nyt taas on eri määrä siellä. En tiedä, mistä nämä 200 ja 1 000 grammaa sitten tulevat — pitäisikö sitten esittää 666,6 grammaa sinne [Markus Lohen välihuuto] tämmöisenä keskustalaisena esityksenä?

Tosiaan sen lausuntokierroksen pohjalta hallitus muutti esitystä, ja myös asiantuntija-kuulemisissa oli selkeästi kaikista näistä haitoista, mitä tässä on, niin terveydellisistä haitoista kuin sitten myös tästä, kuinka paljon sitä tuodaan muualta. Meidän valiokunnan jäsenet tässä kyseisessä valiokunnassa varmasti osaavat hyvän linjan siihen muodostaa.

Mutta sen ehkä tässä haluan vielä tuoda esille, että kun itse olen tuolta itäisestä Suomesta ja meillä on se raja mennyt kiinni, niin en tiedä, mutta ei meiltä kovin kauaksi lähdetä hakemaan nyt mitään, vaan ostetaan mahdollisimman paljon niitä kotimaassa valmistettuja tuotteita, olivat ne sitten juomia tai tupakkatuotteita. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.55 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todella minäkin hieman ihmetelen tätä logiikkaa, millä tätä lakia viedään eteenpäin. Terveydelle erittäin haitallisia aineita tuodaan Suomeen sen takia, että kauppa kävisi hyvin. Minä en siitä ikävä kyllä löydä, arvoisa rouva puhemies, mitään järkeä, mutta varmaan se sitten on sitä, kun Euroopan unionin alueella viisaat direktiivin viilaajat ja komission isopalkkaiset virkamiehet ovat näin pohtineet.

Siitä olen murheellinen, että todellakin kauppa on mennyt tällaiseksi Euroopan unionin alueella. Kun katselin tuossa esimerkiksi tätä Euroopan unionin tulevaa rahoituskehystä — liittyy muuten näihin tupakkatuotteisiin — niin kun kuulette seuraavan kerran sanan ”oma”, niin sanotut omat varat, se tarkoittaa, että Euroopan unionin käsi on menossa teidän kukkarollenne. Se menee nyt tupakkatuotteiden kautta ja valmisteveron kautta, eliikkä tulevalla rahoituskaudella Euroopan unioni alkaa myös kerätä tupakasta tiettyjä veroja itselleen.

Nyt on tässä tällainen, missä tuodaan Suomeen näitä äsken mainittuja vahingollisia tuotteita hyvin paljon tai semmoinen maksimiminimimäärä, jonka laki sallii. Tällä on sitten erittäin haitallisia terveysvaikutuksia. Viitataan edelleen siihen hammaslääkärin kirjoittamaan lehtijuttuun, jossa hän oli erittäin huolissaan näistä nuorista, joilla on jo limakalvomutoksia suussaan. Sehän tarkoittaa, että jos sama homma jatkuu vielä seuraavat kymmenen vuotta, niin sitten ollaan kyllä todella suurissa, hengenvaarallisissa tilanteissa, joissa limakalvomutuos voi johtaa vaikka suusyöpään, ja sitten on leikki kaukana siitä hommasta.

Nyt sitten, kun Euroopan unioni taas kaikella viisaudellaan on viilannut näitä direktiivin omia varoja eliikkä on menossa meidän kukkarollemme, varautukaa siihen, että tupakkaverosta lähtee osa Euroopan unioniin. Se tarkoittaa sitä, että Suomen valtiolle tulevat verorahat pienenevät ja tupakan aiheuttamien haittojen hoitoon tarvittavat verovarot vähenevät. Tämä on semmoinen negatiivinen syöksykierre, ja me kaikki tässä talossa tiedämme, miten se päättyy.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2025 vp

Erinomaisen puheenvuoron pitänyt valtiovarainministeri Purra ennusti tässä alijäämämenettelyä tähän maahan. No, kun tällaista taloutta on Suomessa pidetty viimeiset kymmenen vuotta, niin ei kai siinä mitään muuta tapahdu. On siinä alijäämämenettelyssä sitten jotain hyvääkin, niin kuin Kreikassa kävi. Siinä, kun leikattiin todella rajusti valtion palkkoja ja eläkkeitä, ensimmäisellä kierroksella 30 prosenttia, ei ole mitään hyvää, mutta se on karu kurssi siitä, että kun taloutta ei osata pitää kunnossa, niin sitten kun isommat päättäjät tulevat, he eivät kysele keneltäkään. Siinähan heikoimmat ihmiset aina kärsivät, valitettavasti. Kreikka on saanut taloutensa nyt kuntoon, ja toivottavasti Suomeenkin järki löytyisi jonain päivänä, että saataisiin tätä taloutta kunnostettua ja ennen kaikkea suomalaiselle työlle helpotuksia ja yritykset toimimaan. Tämä viisaus ei tule Euroopan unionin kautta, se tiedetään jo.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

15.58 **Mats Löfström r:** Ärade talman! Precis som jag sade tidigare rekommenderar jag ingen att använda tobaksprodukter överhuvudtaget, men bland tobaksprodukter är snus och nikotinpåsar mindre farliga än till exempel cigaretter, och det blir inte heller någon passiv rökning av nikotinpåsar eller snus. Självt har jag inte använt någon av de här produkterna någonsin, men så här är det när man tittar på statistiken och på forskning som finns gällande användningen av tobaksprodukter, och Sverige har haft lägre social- och hälsovårdskostnader för tobaksskador än till exempel Finland och många andra europeiska länder.

När vi här i salen nu diskuterat beskattningen av produkter och vad man får föra in, så är det positivt att den här regeringen har tillåtit försäljningen av nikotinpåsar i Finland överhuvudtaget, så att det är möjligt att också sälja produkterna och att få skatteintäkter, att det inte är på samma sätt som med snus, som enligt EU:s tobaksdirektiv inte har varit möjligt att sälja i Finland men som det är lagligt att föra in, men där vi då inte får några skatteintäkter. Därför skulle det vara viktigt att också på EU-nivå, vid nästa revidering av EU:s tobaksdirektiv, tillåta att också snus får säljas i andra europeiska länder än bara Sverige.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Käännös.

Tulkki esitti puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.